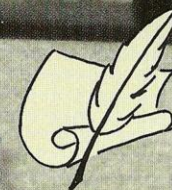

Kalender 2014

Lystrup-Elsted-Elev Lokalhistoriske Samling

Kalender 2014

Den lokalhistoriske kalender fra Lystrup-Elsted-Elev Lokalhistoriske Samling omhandler i år mange forskellige emner. Der fortælles blandt andet om Elsted kirkegård, Lystrup Festuge, ledvogterhuse, høstoptog og fastelavnssoldater.

Vi har ledt mange steder efter oplysninger, og som vanligt er der mange at sige tak for hjælpen til. Detektivarbejdet har som de forgangne år været lagt i hænderne på Inge Riisgaard, Arne Pedersen, Jens Sørensen, Bente Hintze, Peer Kjær Andersen, Lennie Boesen og hele Elevstudiegruppen, alle frivillige på arkivet – det er til stor inspiration at have gode medarbejdere - TAK. Desuden trækker vi i vid udstrækning på oplysninger og research fra Erik Mouritzen, og i år desuden fra Birgit Krarup og Annelise Søndengaard. Uden Randi Mønster var kalenderen nok ikke blevet så smuk som den er, så tak for grafisk arbejde.

Har nogen rettelser eller nye oplysninger er Lystrup-Elsted-Elev Lokalhistoriske Samling meget interesserede i disse.

Til allersidst tak til alle, der har forudbestilt kalenderen og til følgende virksomheder, hvor de fleste gennem alle årene har tegnet støtteabonnement og dermed gjort udgivelsen økonomisk mulig. Kalenderen sælges fra Lystrup bibliotek og Djurslands Bank.

Djurslands Bank

Danske Bank

Lions Club Lystrup

Fa. Henning V. Jensen, Elsted ApS

Estate Jakob Brandstrup ApS

Terma A/S

Marianne Vasard Nielsen
Arkivleder

Forside foto: Lystrupvej, 9. august 1974, Demokraten. (Fotograf: Jens-Kristian Søgård)

Begravelsesskikke

I Danmark kendes først begravelser fra ældre stenalder 5400-4800 f.Kr. Mænd, kvinder og børn blev begravet med personlige ejendele. Med agerbrugets indførelse ændredes gravskikkene, og i Danmark opførte man dysser og jættestuer, der var udtryk for en forfædre dyrkelse. Efter 3000 f.Kr. opstår enkeltgravskulturerne. Gravhøje med enkeltvise begravelser kendes indtil midten af bronzealderen 1100 f.Kr. I yngre Bronzealder dominerede ligbrænding i Danmark.

Blindemandshøj

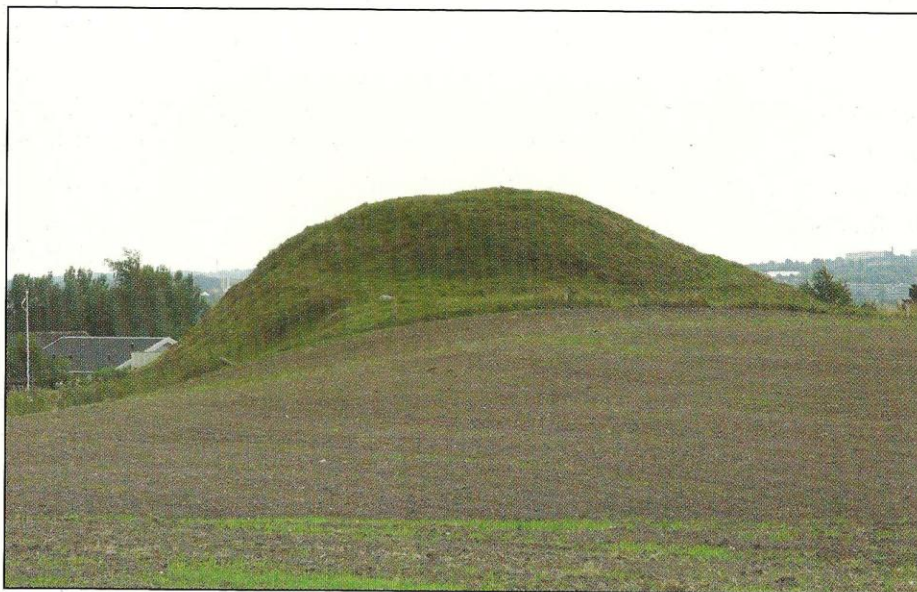
I Lystrup har vi en rundhøj fra oldtiden. Den blev i 1918 beskrevet af Nationalmuseet således: "Græsklædt Rundhøj, 4,50 m. høj og 30 m. i Tværmaal, 'Blindemandshøj'. Stejlt affaldende mod Øst; uregelmæssige Sider. En Sti fører i Snegleform op til den noget afladede Top. Fredlyst 7/11 1917."

Lystrups »grauballemand« fundet ved Aldersro

I 2003 blev der i udgravningen i forbindelse med anlæggelse af motor-

vejen i Egådalen ved Aldersro fundet skelettet af en mand fra jernalderen ca. 300 f.Kr. Aldersromanden lå i et tørvegravningshul i mosen. Han lå med hovedet mod øst og fødderne mod vest og under ham stod et lerkar. Grave fra jernalderen rummer udstyr, der viser ens sociale status. De førkristne høvdingebegravelser fra vikingetiden omfattede ofringer af kostbarheder og dyr.

Efter Kristi fødsel optrådte både brændt og ubrændt begravelse. I løbet af 1800-tallet ændredes begravelsens ritualer, de blev professionaliseret. På landet bevarede de gamle skikke længst. Nærtstående vaskede liget, klædte det i linned og lagde det "på strå" i ligstuen i en uges tid. Derpå sørgede de for at lægge det i kisten og for begravelsen. En række skikke betegnede afsked med sjælen. Mellem dødens indtræden og begravelsen holdt man vågestuer, man spiste, drak og opholdt sig i den stue, hvor den døde lå. Før udsyngningen var det almindeligt at drikke kaffe ved den åbne kiste. Vinduer blev åbnet for at hjælpe sjælen på vej. I løbet af nogle få generationer gik disse gamle folkelige skikke af brug.

JANUAR

22 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage

On	1	Nytår 1 ●
To	2	
Fr	3	
Lø	4	
Sø	5	
Ma	6	Hellig 3 konger 2
Ti	7	
On	8	Prinsesse Josephine og Prins Vincent ●
To	9	
Fr	10	
Lø	11	
Sø	12	
Ma	13	3
Ti	14	
On	15	
To	16	○
Fr	17	
Lø	18	
Sø	19	
Ma	20	4
Ti	21	
On	22	
To	23	
Fr	24	Prinsesse Athena ●
Lø	25	
Sø	26	
Ma	27	5
Ti	28	
On	29	
To	30	●
Fr	31	

International Børnehjælp
indbyder til

WISEAFTEN

i **SOGNEGÅRDEN** fredag d.3. februar kl.19,30

Optræden af lokale kræfter som f.eks:

**Husorkester under ledelse af
Per Kjær Andersen**

Annelise Nordholt

Tonny Broch Pedersen

Ove Gibskov

Henning Simonsen & Co.

Lis Klestrup

Sammenkædet af konferencier **Jørgen Andersen**

Billetter á 10,- kr. kan købes i Lystrups kiosker

Salg af kaffe med hjemmebagt brød, øl og sodavand til rimelige priser.

International Børnehjælp - Genbrugsbutikken i Beboerhuset

International Børnehjælp (I.B.) blev stiftet i Danmark i 1974. Samme år startede Anni Pedersen en afdeling i Elsted gl. skoles kælder. Der blev samlet brugt tøj til projekter i Indien, Nepal og Bangladesh.

I 1976 blev der samlet penge ind til porto ved et forårsmarked i læge Horwitz konsultation. Senere kom julemarkederne i Lystrup skole og Beboerhuset. Da skolen blev til beboerhus, fik I.B. lokaler under salen til en genbrugsforretning - åben lørdag formiddag for salg af genbrugstøj. Det pæneste tøj blev solgt i butikken, en del blev pakket til forsendelse, resten blev til klude.

For at spare porto blev kasserne til 3. verdens projekterne først lukket på posthuset. Et ugeblad skrev en artikel om butikken og gav en vægt som betaling. Herefter kunne der pakkes 'hjemmefra'.

Ved julemarkederne i beboerhuset fik man hjælp af mange privatpersoner og foreninger, bl.a. sangkoret, revyen og flere spejdergrupper. Et år optrådte præsten Annelise Norholt som mannequin i genbrugstøj. Året efter var det I.B.s egne folk, der gik mannequin. Begge år kunne tøjet købes bagefter.

I januar 1984 arrangeredes en viseaften i Sognegården med deltagelse af sangkor og musikere fra lokalområdet. Der blev sunget og danset folkedans, og arrangementet gav et pænt overskud.

Markederne gav op til 34.000 i overskud pr.år og Genbrugsen gav også overskud - brugt dels til forsendelse, dels til lokale formål. Børnehjemmet i Elev fik fx tandemcykler efter markederne i 1983 og 1984.

I 1984 havde Elsted skole en emneuge om børn i Ulande for både elever og forældre.

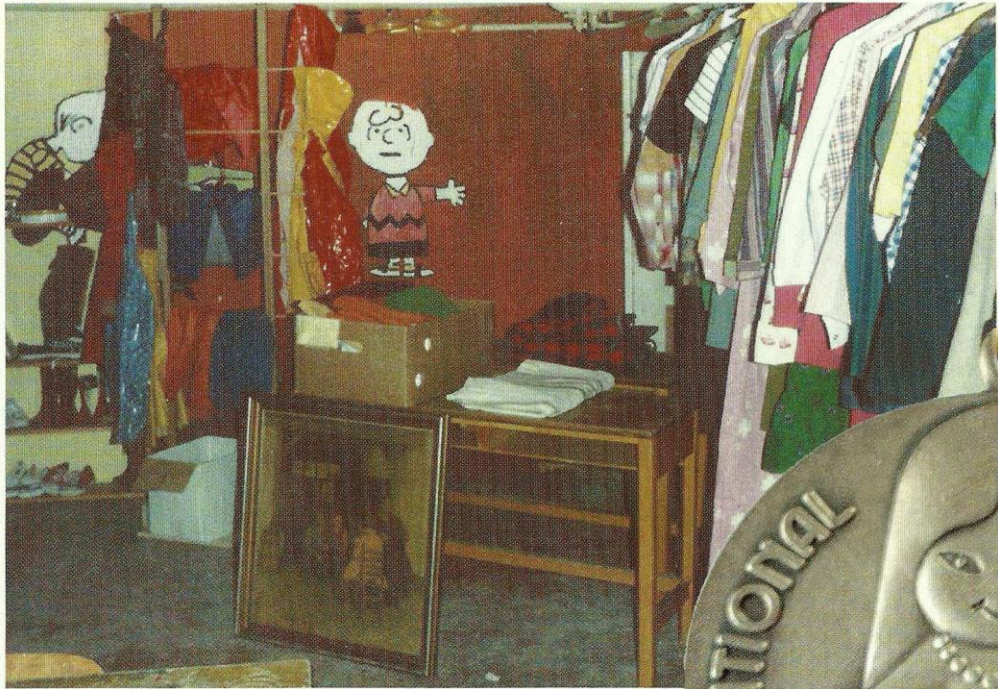
Joy-Rong-Gong fra Albella Boys Home i Nepal holdt foredrag. Overskuddet gik til I.B.

I.B. har støttet et Danida-program, en mor-barn klinik i Dacca og via I.B.s hovedkontor Albella Boys Home.

Hele året hækles der små røde hjerter, som sælges til fordel for projekterne.

Genbrugsbutikken eksisterer ikke mere.

Organisationen hedder idag Verdens Børn med undertitlen International Børnehjælp.

FEBRUAR

20 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage

Lø	1	
Sø	2	
Ma	3	6
Ti	4	
On	5	Kronprinsesse Mary
To	6	Prinsesse Marie ☉
Fr	7	
Lø	8	
Sø	9	
Ma	10	7
Ti	11	
On	12	
To	13	
Fr	14	
Lø	15	○
Sø	16	
Ma	17	8
Ti	18	
On	19	
To	20	
Fr	21	
Lø	22	●
Sø	23	
Ma	24	9
Ti	25	
On	26	
To	27	
Fr	28	

Ledvogterhuset på Høvej 68 i Elev

I 2013 blev det gamle ledvogterhus på Høvej eksproprieret. Det blev i oktober 2013 fjernet, fordi det lå i vejen for det ekstra spor til den kommende letbane.

Huset blev bygget i 1915, og der blev bygget om og til i 1971. De seneste 10 år er der desuden bygget carport og sat nye vinduer i, og der er anlagt træterrasser og udhuse.

I 1915 var det banearbejder Peder Fogeds hustru Karen Kirstine, der passede bommene. For at skjule, at det var den socialdemokratiske banearbejders kone, der passede det ansvarsfulde hverv ved statsstaten, var hendes abonnement på "Demokraten" tilmeldt "Kirstine i mosen". Det kunne have kostet begge jobbet, hvis stationsforstanderen havde vidst, at den socialdemokratiske avis blev læst i ledvogterhuset. I 1918 flyttede Robert og Henriette Jensen ind i det lille hus med deres 6 børn. Han var banenæstformand, og hun blev Elevs ledvogter. I folketællingen 1925 kan vi se, hvor svært det var med fremmedord på landet. Her er Robert udnævnt til "Banefungsjunær".

Neden for beboelsen var et lille klokkehus. Når klokken ringede 1x5 slag kom der tog fra den ene side, ringede den 2x5 slag kom toget fra den anden side.

Det par, der har boet længst i ledvogterhuset, er Agnes og Søren Justesen. De overtog huset og bommene i 1947. Søren Justesen arbejdede ved Lystrupvejen, da den blev anlagt i 1938, og derefter fik han arbejde som ekstraarbejder ved banen. De første år omkring Lystrup og senere i hele Århus området.

Sideløbende med arbejdet ved banen passede de også Elevs lille sygekasse. Søren Justesen blev af sognerådet valgt til sygekassekasserer, og sygekassen fik kontor i familiens dagligstue. Her skulle man melde sig ved tilflytning til kommunen, og hver måned møde op og betale kontingent. Dette hvert parrede sig til 1970, hvor Elev sognekommune blev sammenlagt med Århus.

I 1986 flyttede Justesens til Æblevænget i Lystrup og dermed var den sidste banearbejder fraflyttet matriklen.

På det lille foto ses Agnes og Søren Justesen i haven.

MARTS

21 arbejdsdage ekskl. 5 lørdage

Lø	1	●
Sø	2	Fastelavn
Ma	3	10
Ti	4	
On	5	
To	6	
Fr	7	
Lø	8	●
Sø	9	
Ma	10	11
Ti	11	
On	12	
To	13	
Fr	14	
Lø	15	
Sø	16	○
Ma	17	12
Ti	18	
On	19	
To	20	
Fr	21	
Lø	22	
Sø	23	
Ma	24	13 ○
Ti	25	
On	26	
To	27	
Fr	28	
Lø	29	
Sø	30	Sommertid begynder ●
Ma	31	14

Fastelavnssoldater

Skikken med at "gå fastelavnssoldat" er speciel for det østjyske område. Skikken menes at være opstået under inspiration af krigen med Tyskland i 1848, hvor general Olaf Rye og hans mandskab holdt til netop her på egnen.

Vi ved, at man både i Elsted og Elev sogne samt alle vore nabosogne har haft skikken helt op i 1960-70'erne. Drengene i skolernes ældste klasser gik fastelavnssøndag udklædt som soldater rundt til alle sognets huse og sang for at få penge.

Holdet bestod af fanebærer, 1 konge, 1 kronprins, 1 general, 1 kasserer og resten menige soldater. Alle bar skærf med medaljer, skråhue og helst en (træ)sabel.

De penge, der blev samlet ind, blev brugt til at holde fastelavnssfest for på Afholdshotellet. Hertil var alle skolepigerne samt forældrene inviteret. Aftenen startede med en indmarch, hvor sangen blev sunget endnu engang. Ingen soldater måtte byde en pige op før kongen og kronprinsen havde valgt deres pige, som så blev hhv. dronning og prinsesse. Så blev der danset og slået katten af tønden. I aftenens løb blev der serveret kakao og fastelavnssboller for børnene, mens de voksne drak kaffe.

I arkivet har vi optegnelser om, at Laurits Jensen født i 1915 sidst i 1920'erne sang:

*Vi Elsteds raske drenge,
forsamles her i dag,
om I en gave vil give,
os til vort nye flag?
Vor fane gik i stykker,
den var af musselin,
vi ønsker os en anden,
skal være stor og fin.*

Pause til kassererens arbejde

Forfatteren skal være lærer Kristensen.

Hvert år var der lige før fastelavn et par træninger i skolens gymnastiksal. De nye soldater skulle jo indrulleres – og lære sangen. Det var også her, de ældste soldater opgelede resten til, "at hvis vi møder soldaterne fra nabosognet, så skal de altså have tæv, og så erobrer vi deres pengekasse og deres fane!" Det er så vidt vides aldrig kommet til sådanne træninger.

*Og tak så I skal have,
for denne gave god,
den var for os velkommen
og til vor store gavn.
Kom ned til os på tirsdag
i Lystrup Afholdshjem,
så vil vi jer traktere,
og byder så farvel.
Hurra!, Hurra!, Hurra!*

APRIL

19 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage

Ti	1	
On	2	
To	3	
Fr	4	
Lø	5	
Sø	6	
Ma	7	15 ○
Ti	8	
On	9	
To	10	
Fr	11	
Lø	12	
Sø	13	Palmesøndag
Ma	14	16
Ti	15	○
On	16	Dr. Margrethe II
To	17	Skærtorsdag
Fr	18	Langfredag
Lø	19	
Sø	20	Påskedag
Ma	21	Prinsesse Isabella - 2. påskedag 17
Ti	22	●
On	23	
To	24	
Fr	25	
Lø	26	
Sø	27	
Ma	28	18
Ti	29	●
On	30	

En Lystrupslægt

Peder Jensen blev født i Lystrup og døbt i Elsted kirke i 1725. Hans far var Jens Hogaard. Han blev gift med Karen Pedersdatter og de fik sønnen Jens Pedersen i 1756. I FT 1787 var Peder Jensen aftægtsmand hos sin søn, som var hosbonde, bonde og gårdbeboer. Jens Pedersens kone Mette Nielsdatter var da 23 år. De var blevet gift i Vejlbj kirke 1787. Jens Pedersen købte gården fri fra Aarhus Domkapitel i 1795 og ejede den til 1824.

Ved FT 1801 boede Peder Jensen stadig hos sin søn, og der var kommet 7 børn til i alderen 2-13 år. I kirkebogen kan vi læse, at Peder Jensen døde i 1810 83½ år gammel.

Ved FT 1834 var Jens Pedersen og Mette Nielsdatter døde, og Anders Jensen, som var 2 år i 1801, havde overtaget gården, matr. nr. 1a, Hougården, i Lystrup.

Anders Jensen giftede sig med Maren Sørensdatter i Egå kirke i 1823. De fik 4 børn mellem 1824 og 1830. Maren Sørensdatter døde 1834, og i 1835 giftede Anders Jensen sig med Kirsten Marie Nielsdatter i Vejlbj kirke. I kirkebogen står han som selvejergårdmand. Sammen fik de 12 børn i årene 1836 til 1857.

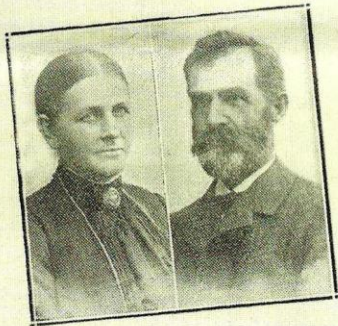
Datteren Ane Andersen blev gift med Peder Andersen Kristensen og bosatte sig på gården Lystruplund. De blev forældre til sprogforskeren Marius Kristensen i 1870 – se kalender 2008.

Niels Andersen overtog Hougården ved sit giftermål med Mette Laursdatter Pedersen i Vejlbj kirke i 1879. Ved samme lejlighed tog han navnet Bomholt.

Niels Bomholt Andersen og Mette Laursdatter Pedersen fik 10 børn fra 1880 til 1898, og de ejede gården til 1928.

I FT 1930 er Niels Bomholt Andersen rentier og bor sammen med Mette i Lystrup

Niels Bomholt Andersen, født 1894, blev i 1928 gift med Karla Josefine Elkjær i Vivild kirke. Andersen-navnet slettes i 1929. De fik 5 børn i årene 1930-37. Niels Bomholt overtog Hougården i 1928 og ejede den til 1962, hvor Elsted kommune købte jorden og udstykkede til industri og parcelhuse. Hougården var af bindingsværk og brændte i 1950, og nye bygninger opførtes. De sidste år boede tre af Niels Bomholts døtre i stuehuset.

Mette og Niels Bomholt Andersen

Guldbyluppet

i Lystup 23. September 1929

MAJ

20 arbejdsdage ekskl. 5 lørdage

To	1	
Fr	2	
Lø	3	
Sø	4	Prins Henrik Carl
Ma	5	DK's befrielse 1945 19
Ti	6	
On	7	☾
To	8	
Fr	9	
Lø	10	
Sø	11	
Ma	12	20
Ti	13	
On	14	○
To	15	
Fr	16	Store Bededag
Lø	17	
Sø	18	
Ma	19	21
Ti	20	
On	21	☾
To	22	
Fr	23	
Lø	24	
Sø	25	
Ma	26	Kronprins Frederik 22
Ti	27	
On	28	●
To	29	Kristi Himmelfartsdag
Fr	30	
Lø	31	

Udvidelsen af kirkegården i Elev

I 1974 kom de første tanker om at udvide kirkegården i Elev. Byggeriet på den nye Stokbrovej var i gang, og Århus kommune havde planer om flere udstykninger omkring Elevs gamle bydel. Befolkningstallet voksede, og der blev nedlagt gravpladser, fordi kirkegårdsdiget blev flyttet længere ind, da der blev anlagt fortov ved Høvej. Desuden ønskede man flere parkeringspladser. Der var således behov for opkøb af jord, og menighedsrådet forhandlede med Anna og Hakon Konge på Østerhåb om salg af nabomatriklen. Nationalmuseet lagde vægt på den harmoniske landsbyidyl og foreslog, at smedens hus på hjørnet af Høvej og Koldkilde kunne overtages og indrettes til redskabsrum og toiletter. Man kunne også købe noget jord øst for kirken langs Høvej, men huset på nr. 4 skulle blive stående. Århus kommune lavede i 1981 et skitseforslag til parkeringsplads, kirkegårdsudvidelse, forsamlingshus og legeplads. Alle var tilfredse, dog blev det hurtigt klart, at der også blev brug for et stort areal syd for kirken. Det fik man lov til på betingelse af, at det frie udsyn fra kirken ud over markerne blev respekteret.

Trods kritiske bemærkninger fra Nationalmuseet blev projektet godkendt i november 1983. Nye arbejdsmiljøregler medførte, at der også skulle bygges en graverbygning med omklædnings- og badefaciliteter. I samme bygning kunne der indrettes redskabsrum og offentlige toiletter. Købet af smedens hus blev dermed opgivet.

I marts 1984 var der licitation på kirkegårdsudvidelsen. Wad og Kortegård vandt med 778.579,60 kr., mens tømrermester Gert Frederiksen i Studstrup vandt licitationen på graverbygningen med 201.093,82 kr.

Indvielsen af den nye kirkegård blev, sammen med færdiggørelsen af kirkens restaurering, markeret den 25. november 1984 med en festgudstjeneste ved biskop Herluf Eriksen. Til stede var også provst H. Balslev Olesen, præsterne Annelise Nordholt, Hans Aage Koller-Nielsen, Jan Lindhardt og Karen Siersbæk og tidligere provst Knud Schiellerup.

JUNI

20 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage

Sø	1	
Ma	2	23
Ti	3	
On	4	
To	5	Grundlovsdag ●
Fr	6	
Lø	7	Prins Joachim
Sø	8	Pinsedag
Ma	9	2. pinsedag 24
Ti	10	
On	11	Prins Henrik
To	12	
Fr	13	○
Lø	14	
Sø	15	Valdemarsdag
Ma	16	25
Ti	17	
On	18	
To	19	●
Fr	20	
Lø	21	
Sø	22	
Ma	23	26
Ti	24	Skt. Hans dag
On	25	
To	26	
Fr	27	●
Lø	28	
Sø	29	
Ma	30	27

LIF's Klubhus i mosen

I Lystrup Idrætscenter opbevarer de en fane tilhørende Lystrup-Elsted Gymnastik og skytteforening der blev stiftet i 1894 samt en fane fra 1936 tilhørende Lystrup IF syet af Anna Sørensen, hvis mand Svend var klubbens kasserer.

Der er således bevis på, at der har været dyrket idræt i mange år i Lystrup, men rigtig organiseret finder vi det først i 1934, hvor Lystrup Idrætsforenings menes at være dannet. Det første år var der kun et fodboldhold, men der kom hurtigt gymnastik og håndbold til.

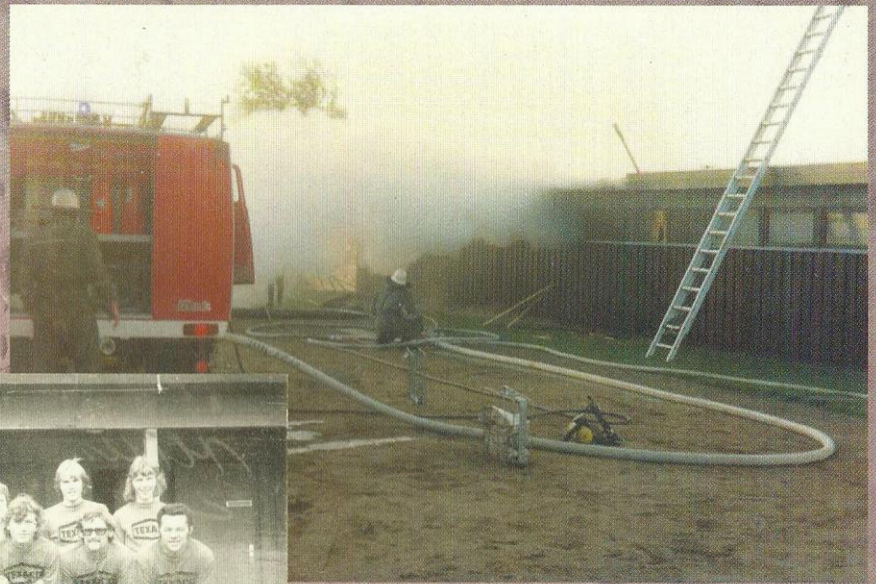
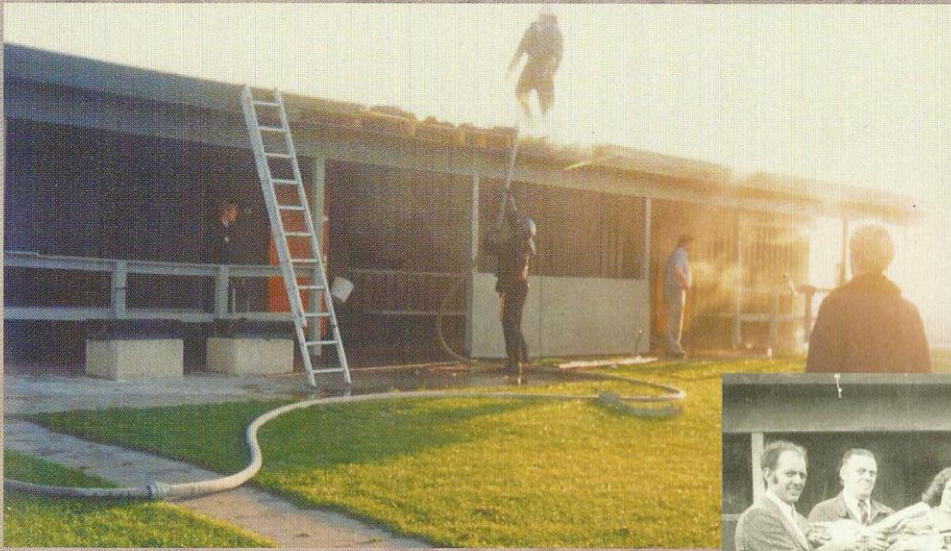
I starten lejede man boldbaner på forskellige steder fra år til år, ofte på marker, og Niels Karl Munk fortæller, hvordan man måtte fjerne kokasser, før man kunne spille.

I 1952/53 blev en egentlig fodboldbane anlagt, hvor Lystruplund nu er, og i 1957 fik foreningen et klubhus. Sognerådet gav materialerne hvis klubbens medlemmer selv byggede huset. I kalender 2004 kan man se et billede af rejsegildet på klubhuset. I dag parcelhus Møgelgårdsvej 1a.

I 1969 blev boldbanerne i Mosen anlagt, og spillerne fik to skurvogne til omklædning, inden der blev bygget klubhus i 1972. Det brændte i 1979, og det var årsag til, at støtteforeningen BOLDEN blev dannet. Den hjalp med at genanskaffe rekvisitterne, som ikke var forsikret. Klubhuset stod der igen i 1980, og 1983 bevilligede Aarhus Kommune et nyt lysanlæg.

Dele af boldbanerne var blevet ubrugelige til boldspil på grund af mosegrise og muldvarpe, og den nye motorvej ville betyde, at anlægget blev afskåret fra den by, det skulle betjene.

I 1997 blev der derfor nedsat en arbejdsgruppe med det formål at undersøge mulighederne for at flytte idrætsanlægget til en mere velegnet lokalitet. Efter at have set på flere muligheder, blev der peget på en placering i den grønne kile mellem Hjortshøj og Elsted som den mest velegnede, og den efterfølgende kommuneplan udlagde de nødvendige arealer. Nu bliver 2014 året, hvor Lystrup-spillerne kan få lov at lave indersideafleveringer og vristspark på de helt nye baner.

JULI

23 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage

Ti	1	
On	2	
To	3	
Fr	4	
Lø	5	●
Sø	6	
Ma	7	28
Ti	8	
On	9	
To	10	
Fr	11	
Lø	12	○
Sø	13	
Ma	14	29
Ti	15	
On	16	
To	17	
Fr	18	
Lø	19	●
Sø	20	
Ma	21	30
Ti	22	Prins Felix
On	23	
To	24	
Fr	25	
Lø	26	
Sø	27	●
Ma	28	31
Ti	29	
On	30	
To	31	

Elsted kirkegård

Som alle gamle landsbykirker har Elsted kirke langt tilbage været omgivet af en kirkegård. På grund af kirkens beliggenhed har kirkegården et stærkt fald til alle sider. Den var hegned mod øst, vest og nord af brede, græs- og kratbevoksede markstendiger; i 1862 målte den ca. 47 m øst-vest og ca. 38 m syd-nord.

I 1925 blev den udvidet mod syd, ved udvidelsen flyttedes et tilsvarende dige, og det nye areal blev indrammet af lave stendiger. Tre birketræer markerede skellet mellem den gamle og den nye kirkegård. Den smukke kirkegård var lukket af træer og buske til alle sider: uden for diget voksede i nordøst en stor bøg; i vest groede seljerøn, ahorn, tjørn og birk og langs syddiget en klippet bøgehæk. 1862 var stien fra indgangen i øst til kirken »kantet« med ahorn. Stien ønskedes 1896 belagt med skærver og grus. Den gamle indgang, sydøst for koret, er en tofløjet jerngitterlåge, ophængt i kløvstenspiller. Indgangen var tidligere af træ og benævnt »kirkeporten«. En ny port blev mandag før pinsedag 1693 ført til kirken fra Rosenholm. 1846 ønskedes porten fornyet og 1880 oliemalet. Opkørslen fra landsbygaden til køreindgangen sydligst i østdiget var tidligere en lindealle, som nu er fældet.

Kirkegården har flere gange været genstand for udvidelse. I 1992 indviedes skovkirkegården, plænen og det første stykke ud for kapellet med Hans Jørgen Nielsen som arkitekt. Der indrettedes en gravplads uden stedsangivelse med en smukt tilhugget granitsten af Aage Bruun Jespersen. I 2002 tilføjedes et stort areal vest for sognegården. Arkitekt Lars Rhode har stået for indretningen, der bl.a. andet omfatter en stor oval vandskulptur. Afsnittet er præget af buede stier, som følger landskabets konturer, og indtrykket er roligt og harmonisk. Iskovkirkegården og på plænen er der mulighed for både kiste- og urnebegravelse. Elsted kirkegård blev i 2007 af fællesrådet udnævnt til "Årets lokalitet". Gravere ved Elsted Kirke. Arbejdet er et bijob indtil 1994, hvor det blev på fuld tid.

Murer Gustav Pedersen

1962 til 1968 Kaj Elvin Carlsen

1968 til 1978 Arne Pedersen, Lystrupvej 362

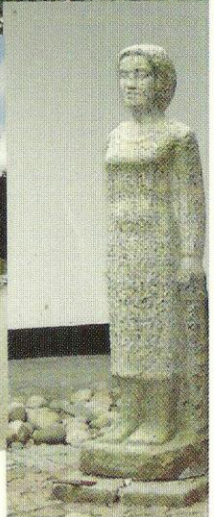
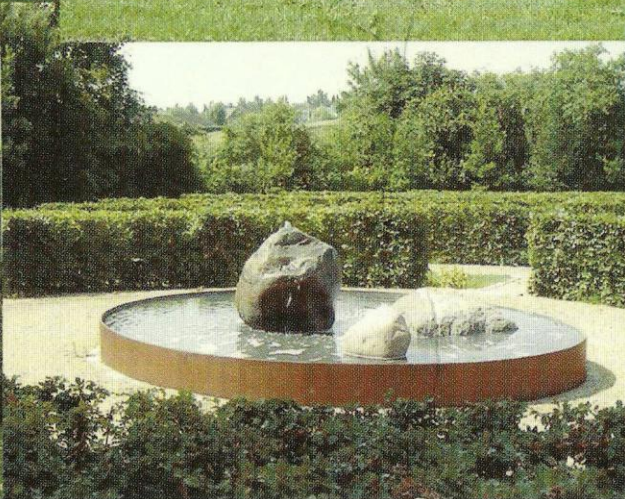
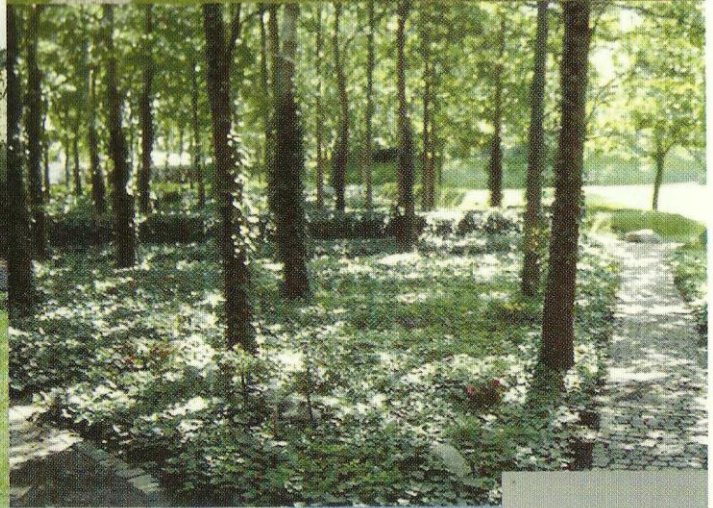
1978-1979 Ivan Nielsen, Spørring

1979-1/9 1980: Arne Pedersen, Lystrupvej 362

1/9 1980 til 1/5 1994: Peter Ahlmann Jensen, Bygaden 15b

1/5 1994 til 30/4 1998: Jørgen Rasmussen

1/7 1998 Leo Reiner Høgh Jensen

Elsted Kirkegård

AUGUST

21 arbejdsdage ekskl. 5 lørdage

Fr	1	
Lø	2	
Sø	3	
Ma	4	32 ●
Ti	5	
On	6	
To	7	
Fr	8	
Lø	9	
Sø	10	○
Ma	11	33
Ti	12	
On	13	
To	14	
Fr	15	
Lø	16	
Sø	17	●
Ma	18	34
Ti	19	
On	20	
To	21	
Fr	22	
Lø	23	
Sø	24	
Ma	25	35 ●
Ti	26	
On	27	
To	28	Prins Nikolai
Fr	29	
Lø	30	
Sø	31	

Høstoget fra Elev på Rundskuet i Århus 1954

I Jyllands-Posten kunne man den 30. juli 1954 læse følgende: *Himlens sluser holdt for én gang skyld tæt under Aarhus-Rundskuets åbningsfestligheder i går eftermiddag.*

Under temaet "Land og by mødes" deltog Elev i Rundskuet med to høstvogne. I den ene var deltagerne klædt i tøj og havde redskaber fra 1854, og den anden var befolket med karle i regntøj for at vise, hvordan høsten gik i 1954.

Men vejret på dagen var godt, så de stakkels karle måtte sidde i deres regntøj med sydvest og lade sig oversprøjte med vand fra den medbragte vandpumpe.

Der blev også bragt billeder i avisen af de 2 vogne.

På det store foto ses Karen Hvidkjær fra Elev Vestergård, Vagn Hjortshøj fra Hårup, sangeren Grethe Thordahl, der underholdt ved festen om aftenen, og Jytte, der tjente hos købmand Axelsen. På det lille foto er det Olav Bang, Jens Sørensen og Erling Snog, alle fra Elev.

Det medbragte regnvejr gjorde så stort et indtryk i Århus, at der blev bragt et digt i avisen om Elevs specielle meteorologi. Tre af versene lød:

*Mens vi gik rundt i det varme vejr
Og svedte næsten foruden klæ'er
Så traskede de rundt i Elev by
Med gummistøvler og paraply.*

*Den sommer, som vi i år har fået,
Er varm, så der knap er ende på et,
Undtagen i Elev, thi der
Man flotter sig med sit eget vejr.*

*De meteorologer, som vi har hørt,
Bli'r ved med at sige: Varmt og tørt,
De burde dog melde en enkelt sky,
som hænger midt over Elev by.*

Digtet af Matabele.

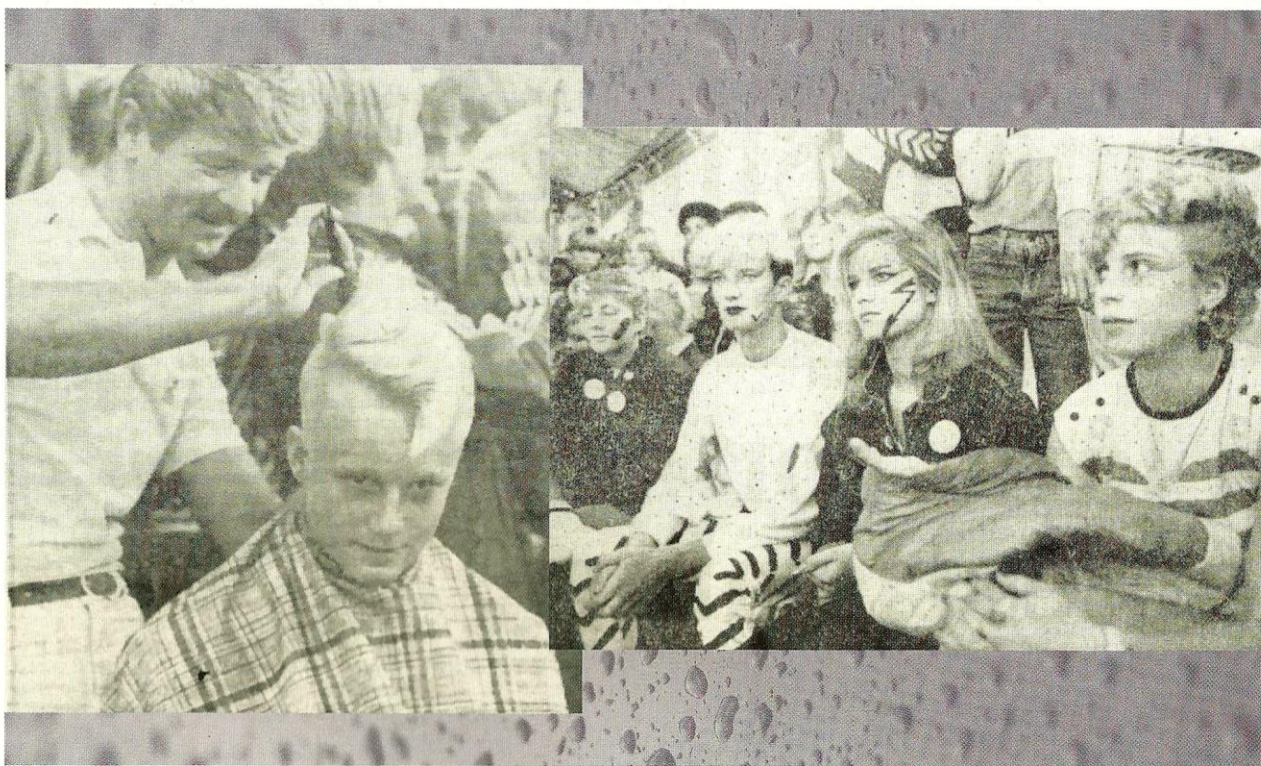
Høstoget fra Elev fik dermed næsten lige så meget spalteplass som Rundskuets anden store begivenhed: Hædersprisen til professor P.V. Glob, så han kunne arbejde videre med at konservere og præsentere Grauballemanden. Høstvognene fra Elev fik en flot andenplads i optoget.

SEPTEMBER

22 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage

Ma 1	36
Ti 2	☉
On 3	
To 4	
Fr 5	
Lø 6	
Sø 7	
Ma 8	37
Ti 9	○
On 10	
To 11	
Fr 12	
Lø 13	
Sø 14	
Ma 15	38
Ti 16	☉
On 17	
To 18	
Fr 19	
Lø 20	
Sø 21	
Ma 22	39
Ti 23	
On 24	●
To 25	
Fr 26	
Lø 27	
Sø 28	
Ma 29	40
Ti 30	

Lystrup Festuge

Fra først i 1970'erne og til ca. 1990 blev der i Lystrup holdt festuge. Mange foreninger og en del af erhvervslivet sluttede op om aktiviteterne, der bestod af alt fra motionsløb og vejfodbold til underholdning i teltet på festpladsen med dans. Der har gennem årene været mange spændende tiltag, men vi har valgt at prøve at fortælle om Lystrup festuge 1982 - 15. til 22. august. Om den kan vi i aviserne bl.a. læse, at der som optakt til festugen var arrangeret Pongus Cup i samarbejde med Danske Bank, således at der 15. august blev spillet 46 fodboldkampe. Lystrup festugeløb fandt sted lørdag d. 21. august, et 9 km motionsløb med i alt 125 deltagere i alle aldre.

Der var også arrangeret Børnedyrskue, hvor dyrlæge Lindstrøm bedømte børnenes kæledyr. Ved dyrskuet blev der afholdt flere konkurrencer, bl.a. cykelringkørsel, og for børnene var der også en malekonkurrence, hvor man kunne afhente materialerne hos Lystrup Farver og aflevere værkerne til bedømmelse.

I aviserne var der efter udgivelsen af årets festugeprogram en skarp debat om punktet "Miss Lystrup". Annelise Nordholdt argumenterede mod aktiviteten, som hun mente, var mandschauvinistisk, men Poul Erik Pind mente, at det var gammelkendte argumenter. Ironisk nok måtte programpunktet udgå, da der ingen deltagere var tilmeldt. Derimod var der stor morskab hos frisøren Karl Emil Madsen i Centersalonen. Her var der punkefestival, hvor der både blev lagt sminke på og sat hår op efter alle kunstens regler.

Lystrup Revyen, der var opstået i 1980, gik over scenen både i beboerhuset og i Lystruphallen som optakt til halffesten med spisning og dans. Her var det et 4-mands Lystrup Revy Kapel der sørgede for musikken, mens sketches og sange gik over scenen. Sognegården i Elsted, som er tegnet af ægteparret Inger og Johannes Exner, blev på festugens første dag indviet med friluftsgudstjeneste i regnvandsbassinet ved Sønderkovvej, en udstilling af Sven Weye Hansen billeder og en koncert med Hjortshøj-Egå Blæserne.

OKTOBER

23 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage

On	1	☾
To	2	
Fr	3	
Lø	4	
Sø	5	
Ma	6	41
Ti	7	
On	8	☉
To	9	
Fr	10	
Lø	11	
Sø	12	
Ma	13	42
Ti	14	
On	15	Prins Christian ☾
To	16	
Fr	17	
Lø	18	
Sø	19	
Ma	20	43
Ti	21	
On	22	
To	23	●
Fr	24	FN-dag
Lø	25	
Sø	26	Sommertid ender
Ma	27	44
Ti	28	
On	29	
To	30	
Fr	31	☾

Livet i et ledvogterhus i Lystrup fortalt af Bente Hintze

Mine bedsteforældre Hans Peter og Kristine Hintze flyttede 1. april 1910 ind i ledvogterhuset på Sønderskovvej 10. Bedstemor var ledvogterske og bedstefar var baneformand på strækningen fra Lystrup til Hjortshøj. Han skulle sammen med sine banearbejdere holde banen og jorden, der lå op af banen, bl.a. snevoldene, fri og i orden, desuden skulle han holde sporskifter og signaler. Bedstemor passede leddene, de blev rullet op ved håndkraft mange gange både dag og nat. De fik 2 drenge og 3 piger, mens de boede i Ledvogterhuset, min mor var den yngste. Bedstefar var baneformand i Lystrup fra april 1910 til oktober 1925. De flyttede til Farre ved Vejle. Her var han baneformand til sin død i 1941, hvorefter hun flyttede tilbage til Lystrup. Hun boede Møgelgårdsvej 1a til sin død i 1964. Mine bedsteforældre er begravet på Elsted Kirkegaard.

Mens mine bedsteforældre var væk, blev det lidt mere "automatiseret" for nu rullede begge hold bomme ned fra stationen, stadig med håndkraft. Der stod 2 store klokker, som meldte, når

toget kørte fra Hjortshøj eller Risskov, så vidste man, når der skulle ruller ned. I dag går det automatisk.

Fra min barndom kan jeg huske åen nedenfor ledvogterhuset. Her fangede vi småfisk og haletudser i syltetøjsglas, og når de blev lidt større, satte vi dem ud igen. Langs med banen var der små jordstykker, hvor der blev dyrket kartofler og grønsager.

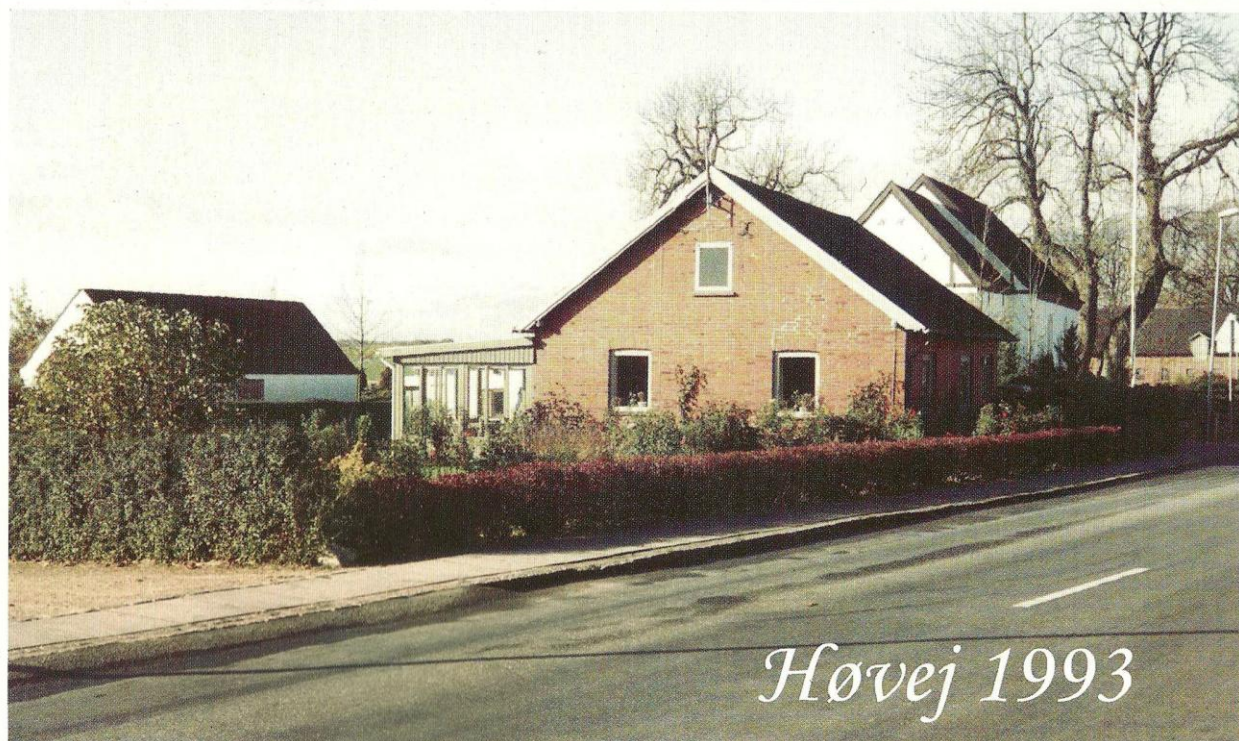
Min far var lokomotivfører og min bror og jeg var tit med ham ude og køre med de store damplokomotiver, det var en lige stor oplevelse hver gang, jeg kan huske en gang, der blev spillet fodboldkamp der, hvor nu Lystruplund er. En af spillerne løb over skinnerne for at hoppe på togets åbne bagperron. Han fik ikke fat og rullede ned, toget nåede at stoppe og alle kunne ånde lettet op. Jeg husker, når Bedste sendte mig om på mejeriet efter mælk, så havde jeg et potmål med. For mig lille pige synes vejen lang, dengang gik vejen fra Enghavegaard rundt langs husene over banen til mejeriet og videre gennem Bygaden til Stationen.

NOVEMBER

20 arbejdsdage ekskl. 5 lørdage

Lø	1	
Sø	2	
Ma	3	45
Ti	4	
On	5	
To	6	○
Fr	7	
Lø	8	
Sø	9	
Ma	10	46
Ti	11	Morten Bispe
On	12	
To	13	
Fr	14	●
Lø	15	
Sø	16	
Ma	17	47
Ti	18	
On	19	
To	20	
Fr	21	
Lø	22	●
Sø	23	
Ma	24	48
Ti	25	
On	26	
To	27	
Fr	28	
Lø	29	●
Sø	30	

Huse der forsvandt i Elev i 2013

To mindre huse, der begge var mere end 100 år gamle, forsvandt i 2013 fra gadebilledet i det oprindelige landsbymiljø i Elev.

Høvej 4

Det første var nabo til kirken og blev i daglig tale kaldt Oxvigs hus. Her havde Ingrid Oxvig boet siden 1965. Da Ingrid døde i 1991, overtog sønnen Poul Oxvig huset. Efter hans død i 2011 indledte Menighedsrådet forhandlinger med arvingerne om at købe grunden. Nu tilhører stedet Elev kirke, grunden er ryddet, og der skal opføres et sognehus, som ikke kun skal bruges af kirken, men også af foreninger, klubber osv. i sognet.

Det gamle hus på 79 m² blev bygget i 1910 på stedet, hvor Mensalgården, der tilhørte Jens Møller, lå indtil branden i 1908. Jens Møller døde i 1909, og Niels Kristiansen, der boede på Kjeldsbjergvej 2 med sin svenske hustru Christina Person, flyttede ind i det nybyggede hus.

Efter dem har Jens Nielsen Jensen og Ane Margrethe Pedersen Holst ejet huset (1930-1948). Han var ringer og graver ved kirken. Fra 1948-1965 boede Carl Poulsen og Ane Margrethe Mikkelsen i huset.

Kjeldsbjergvej 21

Det andet lå på hjørnet ved vejen ned til branddammen. Gårdejer Jens Møller fra Mensalgården overtog matriklen i 1907. Her havde siden 1700-tallet ligget et husmandssted. Jens Møller rev bygningen ned og byggede i 1909 et hus på 69 m² til sin fodermester Niels Stohl Nielsen og hans hustru Ane Marie. Jens Møller var blevet enkemand i 1906. Han havde ingen børn, så han forærede huset til Stohls datter Marie. Hun havde et træben, for det ene ben var sat af efter et benbrud, da hun var faldet på skøjter som barn.

Marie Stohl forblev ugift. Hun døde 69 år gammel i december 1960.

I 1961 købte Gunner Ovesen på Elevgård huset.

Maja og Jens Søgård Andersen havde boet i Elevgårds fodermesterhus på Kjeldsbjergvej 23 siden 1950. De flyttede nu ind i nr. 21, som de senere fik lov til at købe.

Maja Søgård døde i 2005, og Jens blev boende alene i huset, indtil han døde i 2012.

I dag ejes matriklen af Peter Rasmussen på Elevgård. Han har fjernet huset, så der kan bygges nyt på grunden.

Kjeldsbjergvej 2005

DECEMBER

21 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage

Ma 1	49
Ti 2	
On 3	
To 4	
Fr 5	
Lø 6	○
Sø 7	
Ma 8	50
Ti 9	
On 10	
To 11	
Fr 12	
Lø 13	
Sø 14	●
Ma 15	51
Ti 16	
On 17	
To 18	
Fr 19	
Lø 20	
Sø 21	
Ma 22	52 ●
Ti 23	
On 24	Juleaften
To 25	Juledag
Fr 26	2. Juledag
Lø 27	
Sø 28	●
Ma 29	1
Ti 30	
On 31	Nytårsaften

Johannes Jørgensens gård – Elstedgårde

I den nordligste del af Elsted lå Johannes Jørgensens gård, hvis sidste ejer var Vagn Therkildsen. Gårdens historie er fortalt i Kalender 2003. Gården var den naturlige afgrænsning af landsbyen mod nord, ligesom den udgjorde den nordlige grænse for landsbyforten. En forte var et fælles areal midt i landsbyen, ofte med et gadekær. Den var byens samlingssted, og til daglig drev man husdyrene ind fra græsning til malkning og vanding og for natten. Forten har oprindeligt ikke været bebygget.

I 1985 udpegede byrådet fortens og Elsted som bevaringsværdigt landsbymiljø, og i 1997 blev en lokalplan 490 gældende for Elsted udarbejdet med det formål at bevare dette. Da var en del af fortens bebygget, og landbrugsbygningerne til Elsted Damgård nedrevet og bebygget med rækkehusene, der er bygget med respekt for landsbymiljøet.

Elsted Landsbylaug blev dannet i 1999. I 2003 udarbejdede laugets en perspektivplan for Elsted. I 2003 er der flere planer for byggeri i

Elsted, og Landsbylaug og Fællesrådet øvede indflydelse på Århus Byråd, for at lokalplan 490 vedr. bevaring af fortens og gården fastholdes. Kulturmiljørådet i Århus Amt udtalte sig også for bevaring af landsbymiljøet. En bygherre ønskede at bygge på fortens og Johannes Jørgensens gård. Landsbylaug lavede et alternativ, hvor fortens blev friholdt til gengæld for inddragelse af landbrugsjord til byzone. Hermed ville Elsted landsby blive naturligt afgrænset mod nord og fortens friholdes i bymidten. Kampestensliden med porthvælvning skulle bevares, øvrige bygninger nedrives. Lokalplan 741 fra 2006 indeholdt disse elementer.

Fra 2007-12 opførtes her 33 parcelhuse inspireret af den gamle 3- og 4-længede gårdstruktur. De er opdelt i 4 nye "gårde" - Elstedgårde. Bygningen med den karakteristiske portåbning var det planen at indrette 2 boliger i. Dette blev opgivet i 2010 en brand i januar 2006, og hårde snevintre ødelagde kampestensmuren, hvorved et karakteristisk indslag i landsbymiljøet gik tabt.

